

Ispitni materijali i pitanja iz latinskog jezika

1.UVOD U LATINSKI JEZIK (pismo, izgovor, naglasak)

Uvod

U latinskom jeziku kao i u srpskom postoje promenljive i nepromenljive reči. Promenljive reči su: imenice, glagoli, pridevi i brojevi. Nepromenljive su prilozi, predlozi, veznici, uzvici i rečce. Imenice i pridevi se menjaju po deklinacijama, a glagoli po konjugacijama.

Latinski jezik ima 24 slova, koja se dele na samoglasnike (vocales) i suglasnike (consonantes). Samoglasnici su: a,e,i,o,u,y. Ostalo su suglasnici. Postoje i dvoglasnici: ae, oe, au.

IZGOVOR GLASOVA

SAMOGLASNICI

AE čitamo kao (E), npr. aeger (eger), gangraena (gangrena), haemorrhagia (hemoragia); OE čitamo kao (E) , oedema (edema); AU čitamo kao (AU), causa (kauza); Y čitamo kao (I), cystis (cistis); I na početku reči iza vokala, i između dva vokala, čitamo kao j, npr. ieinum (jejunum), iecur (jekur), maior, maius (major, majus). U ostalim slučajevima čita se kao I. Ostali samoglasnici čitaju se kao u srpskom jeziku.

SUGLASNICI

C ispred A, O, U, ispred suglasnika i na kraju reči čitamo kao K. Primeri: caput (kaput), corpus (korpus), oculus (okulus), crus (krus), bucca(buka), calculus (kalkulus).

C ispred I, E, AE, OE, Y (glasova i i e) čita se kao C.

Primeri: medicina (medicina), cerebrum (cerebrum), caecus (cekus), vaccina (vakcina), fascia (fascia), cervicalis (cervikalis).

S između vokala, iza L, N, R, ispred M čitamo kao Z. Na primer: dosis (dozis), analysis (analizis), laesio (lezio), falsus (falzus), sensus(senzus), distorsio (distorzio), spasmus (spazmus), tonsilitis (tonzilitis), tonsilla (tonzila). U ostalim slučajevima čita se kao S.

QU čitamo kao KV, na primer aqua (akva), liquor (likvor), quadratus (kvadratus), consequentia (konsekvencija).

NGU čitamo kao NGV, npr. Lingua (lingva), sanguis (sanguis)

CH čitamo kao H, npr. chirurgus (hirurgus), chronicus (hronikus), ischiadicus (ishiadikus)

PH čitamo kao F, npr. pharmacon (farmakon), physiater (fiziater), pharyngitis (faringitis)

Slog TI ispred vokala čitamo kao CI, npr. operatio (operacio), natio (nacio), complicatio (komplikacio), ali ako ispred sloga TI stoji X, S, T, ipak se čita kao TI, npr. combustio (kombustio), mixtio(mikstio)

Z čitamo kao C u novijim rečima, a u starim rečima kao Z, npr. influenza (influenca), ali zygomaticus (zigomatikus).

RH čitamo kao R, npr. rheumatismus (reumatizmus)

TH čitamo kao T, npr. thorax (toraks), therapia (terapia)

SS čitamo kao S, npr. professor (profesor); MM KAO M, npr. mamma (mama), PP kao P, suppuratio (supuracio), X čitamo kao KS, npr. thorax (toraks), cervix (cerviks), coxalgia (koxalgia)

NAGLASAK

Nikad nije na kraju reči, tj. na poslednjem slogu. Uvek je na 2. ili 3.slogu od kraja. Kod dvosložnih reči uvek je na prvom slogu, odnosno na 2. od kraja: schola, caput. Kod višesložnih reči naglasak nikad ne prelazi treći slog od kraja. Ako je preposlednji slog dug, onda je na njemu naglasak. Ako je preposlednji slog kratak, onda je naglasak na trećem slogu od kraja, npr. permanentes, extremitas, cerebrum, vertebra, medicus

2. DEKLINACIJE (padeži)

PADEŽI Latinski jezik ima 6 padeža: nominativ, genitiv, dativ, akuzativ, vokativ i ablativ. Odgovaraju im funkcije naših istoimenih padeža, dok latinski ablativ ima funkcije srpskog instrumenatala i lokativa.

Postoji 5 deklinacija ili načina promene imenskih reči. Prepoznajemo ih po genitivu singulara(jednine), zbog čega se svaka imenica navodi u nominativu i genitivu jednine. Obavezno je navodjenje i roda imenice radi slaganja sa pridevom ili zbog primene pravila srednjeg roda.

Po 1.deklinaciji se menjaju uglavnom imenice i pridevi ženskog roda(u nominativu singulara završavaju se na -A), koje se u genitivu jednine završavaju na -AE.

Po 2.deklinaciji menjaju se imenice muškog (na -US, -ER) i srednjeg roda(na -UM), koje se u genitivu singulara završavaju na -I.

Po 3.deklinaciji se menjaju imenice sva tri roda koje se u genitivu završavaju na -IS.

Po 4.deklinaciji menjaju se imenice muškog roda (na -US) i srednjeg roda (na -U), koje se u genitivu singulara završavaju na -US.

Po 5.deklinaciji menjaju se imenice uglavnom ženskog roda(na -ES), koje se u genitivu singulara završavaju na -EI

Rod imenice (genus) se obeležava skraćenicom:

m. za muški rod ili masculinum.

f. za ženski rod, ili femininum

n .za srednji rod ili neutrum

Broj (Numerus)

Singular znači jednina

Plural znači množina.

I (a) DEKLINACIJA (nastavci za padeže)

SINGULAR (jednina)	PLURAL (množina)
Nom. – A	Nom. – AE
Gen. – AE	Gen. – ARUM
Dat. – AE	Dat. – IS
Acc. – AM	Acc. – AS
Voc. – A	Voc. – AE
Abl. – A	Abl. – IS

Primer promene imenice 1.deklinacije:

FRACTURA, -AE, f. -prelom

SINGULAR (jednina)	PLURAL (množina)
Nom. FRACTURA	Nom. FRACTURAE
Gen. FRACTURAE	Gen. FRACTURARUM
Dat. FRACTURAE	Dat. FRACTURIS
Acc. FRACTURAM	Acc. FRACTURAS
Voc. FRACTURA	Voc. FRACTURAE
Abl. FRACTURA	Abl. FRACTURIS

II (o) DEKLINACIJA (imenice muškog roda na –US, -ER), nastavci:

SINGULAR (jednina)	PLURAL (množina)
Nom. – US	Nom. – I
Gen. – I	Gen. – ORUM
Dat. – O	Dat. – IS
Acc. – UM	Acc. – OS
Voc. – E/ER	Voc. – I
Abl. – O	Abl. – IS

Primer promene imenice 2.deklinacije muškog roda:

MUSCULUS, -I, m. -mišić

SINGULAR (jednina)	PLURAL (množina)
Nom. MUSCULUS	Nom. MUSCULI
Gen. MUSCULI	Gen. MUSCULORUM
Dat. MUSCULO	Dat. MUSCULIS
Acc. MUSCULUM	Acc. MUSCULOS
Voc. MUSCULE	Voc. MUSCULI
Abl. MUSCULO	Abl. MUSCULIS

IMENICE II DEKLINACIJE SREDNJEG RODA NA -UM, padežni nastavci:

SINGULAR (jednina)	PLURAL (množina)
Nom. – UM	Nom. – A
Gen. – I	Gen. – ORUM
Dat. – O	Dat. – IS
Acc. – UM	Acc. – A
Voc. – UM	Voc. – A
Abl. – O	Abl. – IS

Primer promene imenice srednjeg roda 2.deklinacije:

ORGANUM, -I, n.

SINGULAR (jednina)	PLURAL (množina)
Nom. ORGANUM	Nom. ORGANA

Gen. ORGANI	Gen. ORGANORUM
Dat. ORGANO	Dat. ORGANIS
Acc. ORGANUM	Acc. ORGAN
Voc. ORGANUM	Voc. ORGAN
Abl. ORGANO	Abl. ORGANIS

IMENICE III (MEŠOVITE) DEKLINACIJE

1) III DEKLINACIJA SUGLASNIČKE PROMENE (muškog i ženskog roda), nastavci:

SINGULAR (jednina)	PLURAL (množina)
Nom. – /	Nom. – ES
Gen. – IS	Gen. –UM
Dat. – I	Dat. – IBUS
Acc. – EM	Acc. – ES
Voc. – / (kao nominativ)	Voc. – ES
Abl. – E	Abl. – IBUS

Primer promene imenice trede deklinacije suglasničke osnove muškog roda: HOMO, -INIS, m.

SINGULAR (jednina)	PLURAL (množina)
Nom. HOMO	Nom. HOMINES
Gen. HOMINIS	Gen. HOMINUM
Dat. HOMINI	Dat. HOMINIBUS
Acc. HOMINEM	Acc. HOMINES
Voc. HOMO	Voc. HOMINES
Abl. HOMINE	Abl. HOMINIBUS

Imenice 3. Deklinacije suglasničke promene srednjeg roda, primer promene: CORPUS, -ORIS, n.

SINGULAR (jednina)	PLURAL (množina)
Nom. – /	Nom. – A
Gen. – IS	Gen. –UM
Dat. – I	Dat. – IBUS
Acc. – / (kao nominativ)	Acc. – A
Voc. – / (kao nominativ)	Voc. – A
Abl. – E	Abl. – IBUS

SINGULAR (jednina)	PLURAL (množina)
Nom. CORPUS	Nom. CORPORA
Gen. CORPORIS	Gen. CORPORUM
Dat. CORPORI	Dat. CORPORIBUS
Acc. CORPUS	Acc. CORPORA
Voc. CORPUS	Voc. CORPOR
Abl. CORPORE	Abl. CORPORIBUS

2) IMENICE 3. DEKLINACIJE VOKALSKE (i) OSNOVE

(razlika u odnosu na suglasničku promenu je samo u genitivu množine gde je nastavak –IUM)

Primer promene imenice vokalske osnove: DENS, DENTIS, m- zub

SINGULAR (jednina)	PLURAL (množina)
Nom. DENS	Nom. DENTES
Gen. DENTIS	Gen. DENTIUM
Dat. DENTI	Dat. DENTIBUS
Acc. DENTEM	Acc. DENTES
Voc. DENS	Voc. DENTES
Abl. DENTE	Abl. DENTIBUS

3) IMENICE SREDNJEG RODA NA –E, -AL, -AR (posebna promena)

Imenice koje se menjaju po ovoj promeni: MARE, MARIS, n.- more, RETE, RETIS, n.-mreža, ANIMAL, ANIMALIS, n. – životinja, EXEMPLAR, EXEMPLARIS, n.

SINGULAR (jednina)	PLURAL (množina)
Nom. ANIMAL	Nom. ANIMALIA
Gen. ANIMALIS	Gen. ANIMALIUM
Dat. ANIMALI	Dat. ANIMALIBUS
Acc. ANIMALEM	Acc. ANIMALIA
Voc. ANIMAL	Voc. ANIMALIA
Abl. ANIMALI	Abl. ANIMALIBUS

IMENICE IV (U) DEKLINACIJE su uglavnom muškog i srednjeg roda, mada postoje i neke imenice ženskog roda

nastavci za muški i ženski rod:

SINGULAR (jednina)	PLURAL (množina)
Nom. – US	Nom. – US
Gen. – US	Gen. – UUM
Dat. – UI	Dat. – IBUS
Acc. – UM	Acc. – US
Voc. – US	Voc. – US
Abl. – U	Abl. – IBUS

MANUS, MANUS, f. - ruka

SINGULAR (jednina)	PLURAL (množina)
Nom. MANUS	Nom. MANUS
Gen. MANUS	Gen. MANUUM
Dat. MANUI	Dat. MANIBUS
Acc. MANUM	Acc. MANUS
Voc. MANUS	Voc. MANUS
Abl. MANUS	Abl. MANIBUS

IMENICE IV DEKLINACIJE SREDNJEG RODA, npr. GENU, -US, n. –koleno, nastavci:

SINGULAR (jednina)	PLURAL (množina)
Nom. – U	Nom. – UA
Gen. – US	Gen. – UUM
Dat. – UI	Dat. – IBUS
Acc. – U	Acc. – UA
Voc. – U	Voc. – UA
Abl. – U	Abl. – IBUS

MANUS, MANUS, f. - ruka

SINGULAR (jednina)	PLURAL (množina)
Nom. GENU	Nom. GENUA
Gen. GENU S	Gen. GENUUM
Dat. GENUI	Dat. GENIBUS
Acc. GENU	Acc. GENUA
Voc. GENU	Voc. GENUA
Abl. GENU	Abl. GENIBUS

IMENICE V (e) DEKLINACIJE,

Po petoj deklinaciji menjaju se imenice koje se u nominativu jednine završavaju na -es, a u genitivu jednine na -ei.

Sve su ženskog roda, sem dve imenice muškog roda.

Po značenju su uglavnom apstraktne i mali broj ima množinu, dok **samo dve imenice imaju sve padeže u množini: res,rei,f. (stvar) i dies,-ei,m. (dan).**

- **res,rei,f.** – stvar
- **dies,-ei,m.** – dan
- **spes,spei,f.** – nada
- **fides,-ei,f.** – vera
- **species,-ei,f.** – vrsta
- **facies,-ei,f.** – lice
- **rabies,-ei,f.** – besnilo

nastavci:

SINGULAR (jednina)	PLURAL (množina)
Nom. – ES	Nom. – ES
Gen. – EI	Gen. – ERUM
Dat. – EI	Dat. – EBUS
Acc. – EM	Acc. – ES
Voc. – ES	Voc. – ES
Abl. – E	Abl. – EBUS

3. KONJUGACIJE

Glagoli se dele na 4 konjugacije prema tome kako im se završava infinitiv.

Infinitiv 1. konjugacije završava se na -ARE

Infinitiv 2. konjugacije završava se na -ERE (sa dugim e)

Infinitiv 3. konjugacije završava se na -ERE (sa kratkim e)

Infinitiv 4. konjugacije završava se na -IRE

INDIKATIV PREZENTA AKTIVA

Gradi se od prezentske osnove i nastavaka za indikativ prezenta aktiva.

Prezentska osnova se dobija odbijanjem nastavka -RE od infinitiva prezenta aktiva kod 1. 2. i 4. konjugacije, a kod 3. konjugacije odbijanjem nastavka -ERE.

Na primer:

SANO, 1. ~~SANARE~~, prezentska osnova je SANA –

VIDEO, 2. ~~VIDERE~~, prezentska osnova je VIDE –

DICO, 3. ~~DICERE~~, prezentska osnova je DIC –

AUDIO, 4. ~~AUDIRE~~, prezentska osnova je AUDI –

Nastavci za indikativ prezenta aktiva:

<u>SINGULAR</u>	<u>PLURAL</u>
1. – O	1. -MUS
2. –S	2. -TIS
3. –T	3. –NT

Primer za indikativ prezenta aktiva za glagol SANO, SANARE, 1.

Singular	Plural
1. SANO	1. SANAMUS
2. SANAS	2. SANATIS
3. SANAT	3. SANANT

Napomena: kod glagola 3. konjugacije radi lakšeg izgovora ubacuje se vokal -i- u 2. i 3. licu jednine i 1. i 2. licu množine, a -u- u 3. licu množine, pa će nastavci za 3. konjugaciju biti:

<u>SINGULAR</u>	<u>PLURAL</u>
1. – O	1. -IMUS
2. –IS	2. -ITIS
3. –IT	3. –UNT

DICO, DICERE, 3. – reći, kazati

<u>SINGULAR</u>	<u>PLURAL</u>
1. DICO	1. DICIMUS
2. DICIS	2. DICITIS
3. DICIT	3. DICNT

GLAGOL SUM, ESSE, FUI - BITI indikativ prezenta

<u>SINGULAR</u>	<u>PLURAL</u>
1. SUM	1. SUMUS
2. ES	2. ESTIS
3. EST	3. SUNT

IMPERATIV (zapovedni način)

Gradi se od prezentske osnove.

2.lice jednine imperativa jednako je prezentskoj osnovi kod glagola 1, 2. i 4.konjugacije, a u 2.licu množine na prezentsku osnovu dodaje se nastavak –TE;

kod 3.konjugacije 2.lice imperativa se dobija od prezentske osnove i nastavka –E, a množine od prezentske osnove i nastavka –ITE

Primeri:

SANO, 1. SANA-RE

2. imperativa singulara: SANA! – leči! 2.imperativa plurala: SANATE !– lečite!

VIDEO, 2. VIDE- RE

2.singulara: VIDE! –vidi! 2.plurala : VIDETE! – vidite!

LEGO, 3. LEG – ERE

2.imperativa singulara: LEGE! – čitaj! 2. imperativa plurala: LEGITE! – čitajte!

AUDIO, 4. AUDI- RE

2. imperativa singulara: AUDI! – slušaj! 2. imperativa plurala: AUDITE! – slušajte!

4. PREDLOZI

PREDLOZI zahtevaju da reč nakon njih bude ili u akuzativu ili u ablativu

CUM (sa ablativom) – sa

SINE (sa ablativom) – bez

E, EX (sa ablativom) – iz

AB (sa ablativom)- od

DE (sa ablativom)- o

IN (na pitanje kuda? -zahteva akuzativ, na pitanje gde?- zahteva ablativ)- u, na

AD (sa akuzativom)- ka, prema, u odnosu na, za, na

INTRA (sa akuzativom)- unutar, tokom, u toku

CONTRA (sa akuzativom)- protiv POST (sa akuzativom) – posle

PROPTER (sa akuzativom) – zbog

PER (sa akuzativom) – kroz

APUD (sa akuzativom)- kod

5. REČNIK

IMENICE I DEKLINACIJE

VITA, -AE, f. - život

AEGROTA, -AE, f.-bolesnica

TELA, -AE, f.- tkivo

HAEMORRHAGIA, -AE, f.- krvarenje

ANAEMIA, -AE, f. - malokrvnost

PNEUMONIA, -AE, f. - zapaljenje pluda

ULNA, -AE, f.- lakatna kost

NEPHROPATHIA, -AE, f.-oboljenje bubrega

CELLULA, -AE, f.- delija

METRORRHAGIA, -AE, f.- krvarenje iz materice

MYALGIA, -AE, f.- bol u mišidima

VESICA URINARIA- mokraćna bešika

FRACTURA, -AE, f.-prelom

CAUSA, -AE, f.- uzrok

VESICA FELLEA- žučna kesica
SCAPULA,-AE, f.- lopatica
VERTEBRA,-AE,f.- pršljen
MAMMA,-AE,f.-dojka
CLAVICULA, -AE, f. - ključnjača
HYPERTONIA,-AE,f.- povišen pritisak
MEMBRANA,-AE, f. - opna
ARTERIA,-AE,f.-arterija
PULPA,-AE,f.- pulpa
RECEPTURA,-AE,f.-receptura
TONSILLA,-AE,f.- krajnik
INSOMNIA,-AE,f.- nesanica
MAGISTRA,-AE,f.-nastavnica
COLUMNA,-AE,f.- stub
THEA, -AE, f. - čaj
SCATULA, -AE, f.- kutija
HERBA, -AE, f - biljka
MIXTURA, -AE, f.- mešavina
URINA, -AE, f. -mokraća
SPLENOMEGALIA, -AE, f.- uvećanje slezine
MAXILLA, - AE, f – gornja vilica
PALPEBRA, -AE, f. – kapak oka

SEQUELA,-AE,f., CONSEQUENTIA,-AE,f. -posledica
COSTA,-AE,f.- rebro
FORMA, -AE, f. –oblik
COXA,-AE,f. – kuk
DYSURIA,-AE, f. – otežano mokrenje
GINGIVA,-AE,f.- desni u ustima
LINGUA,-AE,f.- jezik
VENA,-AE,f.-vena
ALLERGIA,-AE,f.-alergija
GLANDULA,-AE,f.-žlezda
INSUFFICIENTIA,-AE,f.-slabost,nedovoljna funkcija
MEDICA,-AE,f.- lekarka
DISCIPULA,-AE,f.- učenica
GUTTA, -AE, f - kap
COXALGIA,-AE, f.- bol u kuku
AQUA, - AE, f.- voda
HYPOTONIA,-AE,f.-nizak pritisak
MANDIBULA,-AE,f.- donja vilica
RUPTURA, -AE, f. – naprsnude, pucanje
DENTALGIA,-AE, f.- zubobolja
TOXAEMIA,-AE, f.- trovanje krvi
OSTEOPATHIA,-AE,f. -oboljenje kostiju

Imenice II deklinacije muškog roda

MUSCULUS,-I, m.-mišić
OCULUS,-I, m. –oko
NAEVUS,-I,m. –mladež
VENTRICULUS,-I,m.- komora
HUMERUS, -I,m. –ramenjača
NASUS,-I,m.-nos
AEGROTUS,-I,m.-bolesnik
LIBER,-BRI, m.- knjiga
DISCIPULUS,-I,m.-učenik
PHYSIATER,-TRI,m.- fizijatar
PUER, -ERI, m. - dečak

DIGITUS,-I, m.-prst
FUNDUS, -I, m.- dno
NEONATUS,-I,m.- novorođenče
CANCER,-CRI, m.- rak
CARPUS,-I, m.- ručni zglobovi, ručje
MORBUS,-I,m.-bolest
ORGANISMUS,-I,m.-organizam
MAGISTER,-TRI, m.-nastavnik
MEDICUS,-I, m.-lekar
MUCUS, -I, m. - sluz
PAEDIATER, -TRI, m.-pedijatar

Imenice II deklinacije srednjeg roda

CEREBRUM,-I,n.-mozak
DUODENUM,-I,n.- dvanaestopalačno
FORUM,-I,n.- trg
CAVUM, I, n.- šupljina
MEDICAMENTUM,-I, n.-lek
BACTERIUM,-II, n.-bakterija
ORGANUM, -I, n.-organ
CONSILIUM,-II, n.- savet
OVARIIUM,-II, n.- jajnik
BRACHIUM, -II, n.-nadlaktica
OLEUM,-I, n.- ulje
FOLIUM, -II, n. – list

INTESTINUM,-I,n.-crevo
VERBUM,-I, n.- reč
SIGNUM,-I,n.- znak
ATRIUM,-II, n.-pretkomora
REMEDIIUM,-II, n.-lek
BACILLUM,-I, n-bacil
RECEPTUM,-I, n.-recept
EXEMPLUM,-I, n.-primer
ACIDUM, -I, n. – kiselina
ANTEBRACHIUM, -II, n. – podlaktica
UNGUENTUM,-I, n. - mast

DORSUM,-I, n- ledja

CRANIUM, -II, n. – lobanja

PRIDEVI I i II deklinacije (-US, -A, -UM) i (-ER,-(E)RA,-(E)RUM)

BONUS, -A, -UM -dobar	MAGNUS,-A,-UM- veliki	DEXTER,-TRA,-TRUM-desni
SINISTER,-TRA,-TRUM-levi	MALUS, -A, -UM- loš	NOTUS,-A,-UM – poznat
IGNOTUS,-A,-UM – nepoznat	URINARIUS,-A,-UM-mokraćni	TRANSVERSUS.-A,-UM- poprečan
CORONARIUS,-A,-UM- srčani	SANATUS,-A,-UM- izlečen	PARVUS, -A, -UM-mali
RESPIRATORIUS,-a,-um-disajni	SUMPTUS,-A,-UM- uzet	MULTUS,-A,-UM-mnogi
MALIGNUS,-A,-UM-zloćudan	HEREDITARIUS,-A,-UM- nasledan	BENIGNUS,-A,UM-dobročudan
CONFIRMATUS,-A-UM – potvrđen	CONGENITUS,-A,-UM- urođen	LONGUS, -A, -UM – dug
ALBUS, -A, -UM – beo	AEGROTUS, -A, -UM -bolestan	ACQUISITUS,-A,-UM-stečen
CALCULOSUS, -A, -UM –pun kamenčića, kalkulozan	CAVUS, -A, -UM – šupalj	NIGER – GRA, - GRUM- crn
RUBER,-BRA,-BRUM - crven	FELLEUS, -A, -UM –žučni	APERTUS, -A,-UM – otvoren
EXTERNUS,-A,-UM- spoljašnji	TRAUMATICUS, -A, -UM- traumatski, nastao od povrede	MEDIUS, -A, -UM- srednji
INFECTIVUS, -A, -UM – zarazan	ALIENUS,-A,-UM.-stran	INTERNUS,-A,-UM- unutrašnji
FACTUS, -A,-UM- izvršen	SUSPECTUS, -A, -UM- na koji se sumnja	HUMANUS, -A, -UM –ljudski
SANATUS, -A, -UM –izlečen	MUCOSUS, -A,-UM – sluzav	
MEDICATUS, -A, -UM –lekovit		

IMENICE TREĆE DEKLINACIJE (suglasničke osnove)

genus masculinum

HOMO,-INIS, m.- čovek
APEX,-ICIS, m.- vrh
PULMO,-ONIS, m.- plućno krilo
PARIES,-ETIS, m.- zid
REN, RENIS, m.- bubreg
CORTEX,-ICIS, m.- kora
THORAX,-ACIS, m.- grudni koš
SANGUIS,-INIS, m.- krv
PES, PEDIS, m.- stopalo
LABOR,-ORIS, m.-rad,trud,
MARGO,-INIS, m. -ivica, rub
HERPES,-ETIS, m.-herpes
DISORDO,-INIS, m.-bolest
FLOS, FLORIS, m.-cvet
DOLOR, -ORIS, m- bol
TUMOR,-ORIS, m.- tumor
SPLEN, -ENIS,m.- slezina
a
MARGO,-INIS, m. -ivica, rub
S

genus femininum

CERVIX,-ICIS, f.- vrat, grlić
GRAVIDITAS,-TATIS ,f.-trudnoća
SANITAS,-TATIS,f.-zdravlje
CARTILAGO,-INIS ,f.-hrskavica
MULTITUDO,-INIS,f.-mnoštvo
VIRTUS,-TUTIS ,f.-vrlina
OPERATIO,-ONIS, f.-operacija
FUNCTIO,-ONIS, f. –funkcija
CAVITAS,-TATIS, f.-šupljina
LAESIO,-ONIS, f.-povreda
COMPLICATIO,-ONIS, f.
REACTIO,-ONIS, f.- reakcija
DILATATIO,-ONIS,f.-proširenje
CONTUSIO,-ONIS, f.-nagnječenje
EXTRACTIO,-ONIS, f. -vadjenje
EROSIO,-ONIS, f.- erozija
INFLAMMATIO, -ONIS, f.-zapaljenje
RADIX, -ICIS, f. – koren
ARTICULATIO, -ONIS, f. – zglob
SANATIO, -ONIS, f. –izlečenje

EXTREMITAS,-ATIS, f. – ud
MAGNITUDO, -INIS, f. – veličina
LUXATIO, -ONIS, f. –iščašenje

genus neutrum

CAPUT,-ITIS, n.-glava
CORPUS,-ORIS, n.-telo
NOMEN,-INIS, n.-ime
FORAMEN,-INIS,n.-otvor
GENUS,-ERIS,n.-rod
FEMUR,-ORIS,n.-butina
HEPAR,-ATIS,n.-jetra
VULNUS,-ERIS,n.-rana
ABDOMEN,- INIS,n.
CRUS,CRURIS,n.-potkolenica
COR,CORDIS,n.-srce
OS,ORIS, n.- usta
CERUMEN,INIS ,n.-vosak
LATUS,-ERIS, n.-strana
ULCUS,-ERIS,n- čir
TEMPUS,-ORIS,n.-vreme
PANCREAS,-ATIS,n.gušterača
ULCUS, ULCERIS, n.- čir

SLOŽENICE SA SUFIKSOM –ITIS, ženskog roda (znače upalu, zapaljenje)

NEPHRITIS, -ITIDIS, f.-zapaljenje bubrega	BRONCHITIS, -ITIDIS, f.-upala bronhija
GASTRITIS, -ITIDIS, f.-zapaljenje sluznice želuca	PHARYNGITIS, -ITIDIS, f.-upala ždrela
LARYNGITIS, -ITIDIS, f.-zapaljenje grkljana	PERITONITIS, -ITIDIS, f.-zapaljenje trbušne maramice
TONSILITIS, -ITIDIS, f.-upala krajnika	ARTHRITIS, -ITIDIS, f.-upala zglobova

III DEKLINACIJA, SAMOGLASNIČKE (i) OSNOVE

1) U genitivu sing. ispred nastavka –is imaju grupu od 2-3 suglasnika

DENS, DENTIS, m. – zub	PARS, PARTIS, f. – deo
URBS, URBIS, f. – grad	GASTER, GASTRIS, f. –želudac
FRONS, FRONTIS, f. – čelo	MENS, MENTIS, f. – duh, duša, um
MORS, MORTIS, f. – smrt	OS, OSSIS, n. – kost

2) Jednakosložne , imaju isti broj slogova u nom. i gen.sing

AURIS, AURIS, f.- uho	CUTIS, CUTIS, f. – koža
-----------------------	-------------------------

3) Posebna promena, imenice srednjeg roda na – e, - al, -ar -imaju u ablativu sing -i, gen.plurala -ium, nom. akuz. i vok.plurala -ia

RETE, RETIS, n.- mreža	MARE, MARIS, n.- more
ANIMAL, ANIMALIS, n. – životinja	EXEMPLAR, EXEMPLARIS, n – primer

IZUZECI U PROMENI

- grčke imenice, ženskog roda na –IS -imaju u akuzativu sing. nastavak –im, u ablativu sing. nastavak – i

DOSIS, -IS, f – doza	PROGNOSIS, -IS, f. – prognoza
NARCOSIS, -IS, f. – narkoza	FEBRIS, -IS, f. – temperatura
SEPSIS, -IS, f. – sepsa	OSTEOPOROSIS, -IS, f- osteoporoza
ANAMNESIS, -IS, f. – istorija bolesti	ANALYSIS, -IS, f. – analiza
DIAGNOSIS, -IS, f. – dijagnoza	

IMENICE IV DEKLINACIJE

Muškog roda

STATUS, -US, m. – stanje	SINUS, -US, m.- sinus	DUCTUS, -US, m. – kanal
SENSUS, -US, m. – čulo	AUDITUS, -US, M.- sluh, čulo sluha	VISUS, -US, m. – vid, čulo vida
USUS, -US, m. – upotreba	INFARCTUS, -US, m. – infarkt	PARTUS, -US, m. – porodjaj
IMPETUS, -US, m.- napad	FRUCTUS, -US, m.- plod	PROGRESSUS, -US, m.- napredak, razvoj
VOMITUS, -US, m.- povraćanje	GRADUS, -US, m.- korak, stepen	

Ženskog roda

MANUS, -US, f.- šaka	ACUS, -US, f. – igla	DOMUS, -US, f. – kuća
----------------------	----------------------	-----------------------

Srednjeg roda

GENU, -US, n.- koleno	CORNU, -US, n.- rog
-----------------------	---------------------

IMENICE V (e) DEKLINACIJE

DIES, -EI, m. - dan

SUPERFICIES, -EI, f. – površina

CARIES, -EI, f. – karijes

SCABIES, -EI, f. – šuga

FACIES, -EI, f. – lice, strana

SPECIES, -EI, f. – vrsta

GRČKE IMENICE

OEDEMA, -ATIS, n. – otok

ANEURYSMA, -ATIS, n. – proširenje zida krvnog suda

MELANOMA, -ATIS, n. – tumor pigmentnih delija

TRAUMA, -ATIS, n. – povreda

SYSTOLE, -ES, f. – stezanje srca, sistola

COLON, -i, n. – deo debelog creva

ASTHMA, -ATIS, n. – astma

ADENOMA, -ATIS, n. – epitelni dobrodudni tumor

CARCINOMA, -ATIS, n. – rak, karcinom

MYOMA, -ATIS, n. - benigni tumor mišidnog tkiva

DERMA, -ATIS, n. – koža

DYASTOLE, -ES, f. – opuštanje mišića srca

PHARMACON, -i, n. - lek

aegrota, anaemia, causa, clinica, chirurgus, cutis, cystis, hoc, oculus, medicina, dosis, prognosis, sanguis, aqua, lingua, dorsum, spasmus, pharmacon, vertebra, cervicalis, thorax, usus, vaccina, operatio, bronchus, asthma, homo, inhalatio, pharmacia, paediatr

1. Vulnus combustum. Vulnus punctum.
2. Fractura aperta ulnae sinistrae. Fractura aperta ulnae dextrae.
3. Insufficiencia cordis. Insufficiencia renis.
4. Nephropathia chronica.
5. Status post morbum infectivum/acuteum.
6. Combustio quattuor digitorum manus dextrae/sinistrae.
7. Fractura extremitatis inferioris/superioris corporis humani.
8. Status aegroti melior est.
9. Dosis minima medicamenti. Dosis maxima medicamenti.
10. Alopecia hereditaria.
11. Partus maturus.
12. Luxatio genus sinistri/dextri.
13. Inflammatio sinuum est sinusitis.
14. Oedema grave capitis propter trauma.
15. Vesica fellea. Vesica urinaria
16. Fractura ossis frontalis.
17. Insomnia propter dentalgiam.
18. Cerumen impactum in aure dextra.
19. Prognosis morbi bona est.
20. Diagnosis suspecta confirmata.
21. Pneumonia acuta/ chronica.
22. Fractura ulnae dextrae/sinistrae.
23. Arteria coronaria sinistra.
23. In fundo oculi dextri/sinistri.
25. Morbus acutus/chronicus.

26. Allergia ad medicamenta.
27. Sequelae ad neonatum.
28. Operatio necessaria est.
29. Complicationes intra operationem.
30. Bronchitis chronica.
31. Foramen venae cavae.
31. Corpus alienum in broncho dextro.
33. Laesio cruris dextri/sinistri.
34. Vulnus apertum.
35. Sanatio auris sinistrae/dextrae.
36. Columna vertebralis.
37. Tuberculosis pulmonum.
38. Os frontale.
39. Status post operationem bonus est.
40. Anaemia post metrorrhagiam.
41. Morbus suspectus confirmatus